

Mededeling

Op 4 september jl. heeft het College Standaardisatie (overheidsbreed hoogambtelijk) ingestemd met het voorstel om haar taken onder te brengen in het Nationaal Beraad. Het College Standaardisatie kan dan als gremium vervallen. De voordelen zijn: inbedding van het onderwerp standaardisatie in de integrale programmering van de digitale infrastructuur, zodat meer doorzettings- en implementatiekracht ontstaat om gemaakte afspraken daadwerkelijk na te komen. Bovendien kunnen middels prioritering - via de Nationaal Commissaris Digitale Overheid - witte vlekken in het standaardisatielandschap (open standaarden, voorzieningen) effectief worden weggenomen.

Het Forum Standaardisatie (deskundig, gezaghebbend en onafhankelijk, samengesteld uit bedrijfsleven, de wetenschap en de overheid) behoudt haar rollen, taken en werkwijze en zal het Nationaal Beraad adviseren over standaardisatie. Het mandaat van het Forum Standaardisatie wordt verlengd voor de periode 2015-2017 en is gericht op het toetsen van open standaarden (bovensectoraal) en (generieke) voorzieningen, het monitoren van de adoptie van open standaarden, de internationale aansluiting en het signaleren van witte vlekken in het standaardisatie-landschap.

Bijlage Achtergrondinformatie College en Forum Standaardisatie

In de visie van het Kabinet en het College en Forum Standaardisatie hebben standaarden grote economische en maatschappelijke voordelen voor burgers, bedrijven (ICT-gebruikers en -aanbieders) en overheden. Standaarden en gestandaardiseerde voorzieningen zijn noodzakelijk voor het overheidsbreed veilig en betrouwbaar digitaal kunnen vinden, uitwisselen en hergebruiken van gegevens. Ze vormen een randvoorwaarde voor het bereiken van een excellente, lastenarme en kostenefficiënte dienstverlening. Om maatschappelijke problemen aan te pakken zullen overheidsorganisaties immers - in steeds wisselende verbanden - moeten samenwerken. Bovendien zijn overheden door open standaarden minder afhankelijk van ICT-leveranciers. Open standaarden gaan *leveranciers-afhankelijkheid* en fragmentatie tegen en zorgen voor het benutten van schaalvoordelen. Daarom is het noodzakelijk dat heldere afspraken worden gemaakt over de ICT-infrastructuur van de complete overheid. Dit is ook relevant voor toekomstige wetgeving voor de GDI.

College Standaardisatie

Het continueren van de functie van het College in het Nationaal Beraad blijft de komende jaren van groot belang. Het College moet – bij de keuze welke standaarden en voorzieningen overheidsbreed gebruikt gaan worden - soms tegengestelde belangen afwegen vanuit een breed gedeelde behoefte aan een adequaat werkende basisinfrastructuur voor een dienstverlenende en efficiënte overheid. Het betreft daarom topambtenaren met gezag om besluiten het goede gewicht te kunnen geven en om de (eigen) organisaties/achterban te binden aan afgesproken standaarden. Beslissingen hierover zijn een publieke verantwoordelijkheid omdat de overheid zélf bepaalt welke standaarden zij overheidsbreed gebruikt, afwegende wat de belangen zijn binnen en buiten de overheid.

Werkterrein College Standaardisatie (Instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie 2012, stcrt-2011-23581):

- a) Het College heeft in verband met veilige en betrouwbare uitwisseling en (her)gebruik van gegevens tussen overheidsorganisaties en bedrijven, tussen overheidsorganisaties en burgers en tussen overheidsorganisaties onderling, tot taak:
 - het bevorderen dat open standaarden (technisch, eenduidige betekenis van begrippen en procesafspraken) overheidsbreed worden toegepast; het daartoe onderhouden van een lijst met open standaarden waarvoor voor overheidsorganisaties een 'pas-toe-of-leg-uit regime' geldt, alsmede het volgen van de adoptie en naleving daarvan, waarbij tevens een lijst met gangbare open standaarden wordt bijgehouden;
- b) het adviseren over eenduidige toepassing van generieke basisvoorzieningen en elektronische diensten;
- c) het adviseren over (inter)nationale vraagstukken op het gebied van interoperabiliteit en standaardisatie die business processen in ketens en netwerken (economische topsectoren) ondersteunen vanuit het perspectief van de eindgebruiker (bedrijf, burger, overheidsorganisatie).

Forum Standaardisatie

Het Forum Standaardisatie houdt haar rollen, taken en werkwijze en zal het Nationaal Beraad adviseren. Het Forum Standaardisatie heeft haar gezag, nut en noodzaak de afgelopen jaren nadrukkelijk bewezen bij (beleids)advisering, kennisdeling en adoptie van (open) standaarden (technisch, semantisch en organisatorisch) en gestandaardiseerde voorzieningen. Kenmerkend en uniek voor het Forum zijn de deskundigheid en de onafhankelijke positie (adviserend, monitoring) en de inbreng van het bedrijfsleven (o.a. logistiek, financiële dienstverlening, midden- en kleinbedrijf), de overheid en de wetenschap, die allen ook zitting hebben in het Forum. Overheidsorganisaties en marktpartijen worden de weg gewezen naar toekomstvaste keuzen bij complexe standaardisatievraagstukken met bovensectorale werking. Het Forum is de spin-in-het-

web tussen overheidsorganisaties (beleid en uitvoering), ondernemingen (als ICT-gebruikers en -aanbieders) en tal van standaardisatie-organisaties. Het Forum werkt nauw samen met partijen met een voorbeeldfunctie, bijvoorbeeld de Rijksdienst (ICCIO), VNG/KING en Logius. De werkwijze en het werkproces van het Forum zijn bekend, gezaghebbend, transparant en open. Daardoor is een steeds minder vrijblijvend regime voor adoptie van standaarden en gestandaardiseerde voorzieningen mogelijk geworden

Het werkplan van het Forum wordt afgestemd met de plannen van de in te stellen Nationaal Commissaris Digitale Overheid en zijn regie-eenheid. De regie-eenheid kan (via de Regieraad Interconnectiviteit) sturen op het programmeren van de (door)ontwikkeling van ontbrekende standaarden. In de bijlage wordt het werkerrein van het College en Forum Standaardisatie toegelicht.

3

Werkterrein van het Forum Standaardisatie. Zie ook: www.forumstandaardisatie.nl.

1. Overheidsbreed status geven aan standaarden en voorzieningen, adoptie en monitoring

- De open procedure voor het toetsen van de kwaliteit van open standaarden en generieke voorzieningen is noodzakelijk voor overheidsbrede erkenning (welke standaarden en voorzieningen gaan we overheidsbreed gebruiken), inclusief het bijhouden van lijsten met open standaarden (momenteel circa 30 standaarden met een 'pas toe of leg uit'-regime) en een lijst met generieke voorzieningen, waarvan de kwaliteit op cruciale punten is getoetst (o.a. toegankelijkheid, beheer).
- Knelpunten voor adoptie van erkende standaarden worden geïdentificeerd en oplossingen worden geadresseerd.
- Jaarlijkse monitoring van de voortgang van de adoptie van open standaarden.
- Via de website, nieuwe media, en bijdragen aan seminars en congressen wordt – in nauwe samenwerking met de sectorkoepels - kennis over het belang van standaarden breed gecommuniceerd.

2. Sturen op samenhang en witte vlekken signaleren, agenderen en adresseren

- Functionele samenhang tussen de open standaarden van de lijsten worden benoemd en gecommuniceerd. Samen met het veld worden witte vlekken in het standaardisatielandschap geïdentificeerd.
- Afstemming heeft plaats met sectorale standaardisatie-initiatieven, zoals in de zorg en het onderwijs, over herbruikbare standaarden, aanpakken en methodieken.
- Platformfunctie wordt vervuld om nieuwe ontwikkelingen te agenderen, zoals standaardisatie in relatie tot (linked) open data, cloud, semantiek, 3D-centralisaties en de economische effecten/het verlagen van transactiekosten
- Kennis wordt verspreid over wat standaarden/afspraken zijn (technisch, semantisch, organisatorisch), omdat standaarden in veel verschillende contexten vaak verschillend worden toegepast. Waar nodig worden profielen vastgesteld waardoor standaarden eenduidig kunnen worden geïmplementeerd.

3. Internationale afstemming

- De werkwijze van het Forum heeft internationaal een belangrijke voorbeeldwerking en wordt grotendeels hergebruikt door de Europese Commissie als onderdeel van Europese standaardisatiebeleid.
- Voor specifieke standaarden/onderwerpen wordt nauw samengewerkt met andere lidstaten en de Europese Commissie, opdat de Nederlands overheid in de pas loopt met internationale ontwikkelingen.